

20 ÅR MED

INDHOLD

20 år med GMC Miljøcertifikat3

De har GMC Miljøcertifikat4

Det lille certifikat med den store betydning5

Tredobbelt gevinst6

Sådan virker det7

Bæredygtighed bliver integreret i GMC certifikatet8

Norddjurs Kommune

Kunderne efterspørger en ordentlig miljøpolitik10

Nymark & Fogh Teknik ApS

Godt signal med styr på tingene12

J.K.J Stålteknik ApS

Miljøcertifikat var en øjenåbner14

Euromaster Grenaa

Miljø er blevet et salgsparameter16

Aalsrode Tømrerfirma A/S

Fornæs ApS sidder nu på den grønne (miljø)gren18

Fornæs ApS

Et godt miljø er også et godt ansigt20

HSM Industri A/S

Miljø handler også om at sætte i system22

Grenå Spåntagning og Frederiksen A/S

Sunde mennesker i sunde gravemaskiner24

VAM A/S

En ren fornøjelse at køre kart26

Auning Kart Park A/S

GMC-ånden stortrives ved Frederiksen28

Frederiksen A/S

Miljøet kender ikke til fyraften30

L-tek A/S

GMC har smittet i nabobyen32

Houlberg & Wittrup A/S

GMC Miljøcertifikat dokumenterer miljøarbejde34

Djurslands Kloakservice ApS

Certificering tvang os til at få styr på det36

Boligselskabet B45

Miljøindsats gav politiet kolde fødder38

Fornæs ApS

20 år med GMC Miljøcertifikat40

Grenaa Motorfabrik A/S

Miljøarbejde betyder nye opgaver for kunderne42

Grenaa Hydraulik A/S

Vi skal opføre os ordentligt44

International Furniture A/S

Det har skabt forståelse og haft positiv virkning46

Ålsrode Smede- og Maskinfabrik A/S

KOLOFON

20 ÅR MED GMC er udgivet af Norddjurs Kommune.
Ansvarlig: Civilingeniør Carsten Thorup Willadsen,
Byg og Miljø.

Tekst, billeder og grafik: Mercatus Reklamebureau A/S samt artikler fra
magasinet Erhverv Djursland.

© Mercatus Reklamebureau A/S

20 år med GMC Miljøcertifikat

Tanken om at etablere et miljøledelsessystem blev født for 20 år siden i daværende Grenaa Kommune. Idéen var at ændre hele måden kommunens miljøafdeling kunne udføre sine lovbestemte tilsyn på i et andet og nyt perspektiv.

Grundlaget var konstruktivt samarbejde med de virksomheder, der var omfattet af tilsynene snarere end kontrol og løftede pegefingre. Det mandede ud i et enkelt system, hvor virksomhederne inden for lovgivningens rammer selv definerede deres eget miljøarbejde og via kvalitetssikring kunne dokumentere, at arbejdet blev udført. I den proces kunne virksomhederne både inspirere hinanden og trække på kommunens miljøkonsulenters faglige viden.

GMC Miljøcertifikatet er siden blevet tildelt i alt 45 virksomheder i Norddjurs Kommune. Du kan her læse meget mere om, hvordan systemet virker og, ikke mindst, fortæller en lang række virksomhedledere om, hvad de reelt har fået ud af at være med.

DE HAR GMC CERTIFIKAT

AALSRODE TØMRERFIRMA A/S

APRO SERVICE APS

A/S GRENAA MOTORFABRIK

AUNING KART PARK A/S

AUNING VARMEVÆRK A.M.B.A.

AQUADJURS A/S

BOLIGSELSKABET B45

DJURSLAND KLOAKSERVICE APS

DS SMITH PACKAGING A/S

ES SMEDE- & MASKINSERVICE APS

FJORDCENTRET

FORNÆS APS

FREDERIKSEN AS

GRENAA BILCENTER A/S

GRENAA HYDRAULIK A/S

GRENAA VARMEVÆRK A.M.B.A.

GRENAA SPÅNTAGNING APS

GSM MASKINFABRIK A/S

HOULBERG OG WITTRUP A/S

HSM INDUSTRIES A/S

INTERNATIONAL FURNITURE A/S

JKJ STÅLTEKNIK APS

KATTEGATCENTRET

L-TEK A/S

NYMARK & FOGH TEKNIK APS

NØRGAARD TEKNIK A/S

PLOUGMANN AUTO A/S

TRUSTRUP-LYNGBY VARMEVÆRK A.M.B.A.

VANDCENTER DJURS A.M.B.A.

VAM A/S

ÅLSRODE SMEDE OG MASKINFABRIK A/S

Uddeling af GMC Miljøcertifikater 2019

DET LILLE CERTIFIKAT MED DEN STORE BETYDNING

Gennem 20 år har vi påskønnet lokale virksomheders arbejde med miljøledelse ved at uddele et GMC Miljøcertifikat til dem. Det er et grønt miljøcertifikat, hvor værdier som ansvar, troværdighed og helhed omsættes til synlige resultater. Det gælder lige fra en simpel oprydning på virksomheden, over en korrekt håndtering af miljøforhold, til indarbejdelse af en aktiv bevidst holdning til ressourcer og miljø i virksomhedens dagligdag.

Modellen har fundet sin form. Og det er en anden form for miljøtilsyn, der er baseret på virksomhedernes egenkontrol udført af virksomhedernes miljøgrupper – som en positiv og konstruktiv tilgang til at forbedre miljøet i kommunen. Modellen er også fleksibel, og er senest tilpasset den nye lov om gennemførelse af miljøtilsyn.

Kommunen er stolt af, at virksomheder på frivillig basis går helt i front, og er med til at forbedre og lægge retningslinjer for miljøet i Norddjurs.

Bæredygtighed, klima og miljø er vigtige temaer både i budgetaftalen for 2020 og i den netop vedtagne plan- og udviklingsstrategi, som er den strategiske overliggende for Norddjurs Kommunes fremtidige udvikling.

GMC Miljøcertifikatet passer dermed godt ind i vores tiltag om klima, nu ikke kun som et punkt i vores kommuneplan, men også i vores energi- og klimapolitik. Derfor er det glædeligt, at GMC virksomhederne allerede i dag kan dokumentere opnåede ressourcebesparelser gennem flere år, blandt andet i form af energibesparelser, som dermed også er reduktioner i CO₂.

Norddjurs Kommune deltager i et fællesprojekt med kommunerne i Region Midt om „Energieffektivitet og CO₂-besparelser i virksomheder i Region Midtjylland“, så om et par år har vi en skabelon til de øvrige virksomheder til at dokumentere deres CO₂ indsats og grønne virksomhedsprofil.

GMC-virksomhederne arbejder, i forbindelse med at højne kvaliteten i produkterne, meget med at styre ressourcerne mere effektivt, og sortere affald på en mere systematisk måde. Miljøledelse er ikke blot miljø, det er også sparede penge. Medarbejderne er involveret som ansvarlige medspillere i virksomhedernes miljøforhold. Uden dem i dagligdagen – ingen miljøledelse.

Det er miljø og ledelse.

TREDOBBELT GEVINST

1. BEDRE MILJØ

Miljø handler også om livskvalitet. Den enkelte medarbejders engagement er i høj grad med til at påvirke i positiv retning, både i forhold til egen arbejdsplads og arbejdssituation.

Bevidsthed hos den enkelte om, hvordan man selv kan gøre noget for at mindske virksomhedens miljøpåvirkning, er afgørende for, om indsatsen bærer frugt.

Ved at deltage i GMC-systemet konverteres den kommunale miljøkontrol til assistance i miljørigtig adfærd.

2. SUNDERE ØKONOMI

Ved at udvikle større miljøbevidsthed i virksomheden rettes fokus mod besparelser i hele processen som fx:

- ressourcebesparelser (f.eks. el, vand, varme, ventilation)
- reduktion i omkostninger til bortskaffelse af affald
- mindre fejlproduktion
- mindre ressourcespild

Den menneskelige gevinst oplever vi i form af større trivsel, kreativitet og produktivitet.

3. STYRKET IMAGE

Det handler om selvtillid. Derfor er det vigtigt at have fokus på, hvordan din virksomhed opfattes i andres øjne. Miljøtiltag har altid en positiv signaleffekt, som i forbindelse med miljøcertifikatet og miljørosen bliver synliggjort i medierne.

Stolte medarbejdere, som fortæller „solstrålehistorien“ videre i deres fritid, repræsenterer virkelig troværdig markedsføring.

SÅDAN VIRKER DET

Både små og store virksomheder i Norddjurs Kommune kan tildeles GMC Miljøcertifikatet. Målgruppen er virksomheder, der ønsker at opnå praktiske og systematiske miljøforbedringer med et minimum af bureaukrati.

Miljøkontoret i Norddjurs Kommune guider og vejleder ved hjælp af GMC-modellen deltagerne gennem hele processen. Den afsluttes med en praktisk miljømappe, der samler dokumentationen og der udstedes et officielt GMC-certifikat. Det er gældende i to år, hvorefter det kan generhverves.

PROCESSENS SEKS FASER

I løbet af ca. et år vil virksomheden kunne kvalificere sig til GMC-miljøcertifikatet.

START

handler om intern motivering, skitsering af aktuelle mål og organisering af miljøledelse.

KORTLÆGNING

vil kunne give et værdifuldt indblik i virksomhedens miljøpotentiale.

PLANLÆGNING

skal give prioriterede retningslinjer baseret på en helhedsvurdering af virksomheden. Engagement af de ansatte skal prioriteres højt.

HANDLING

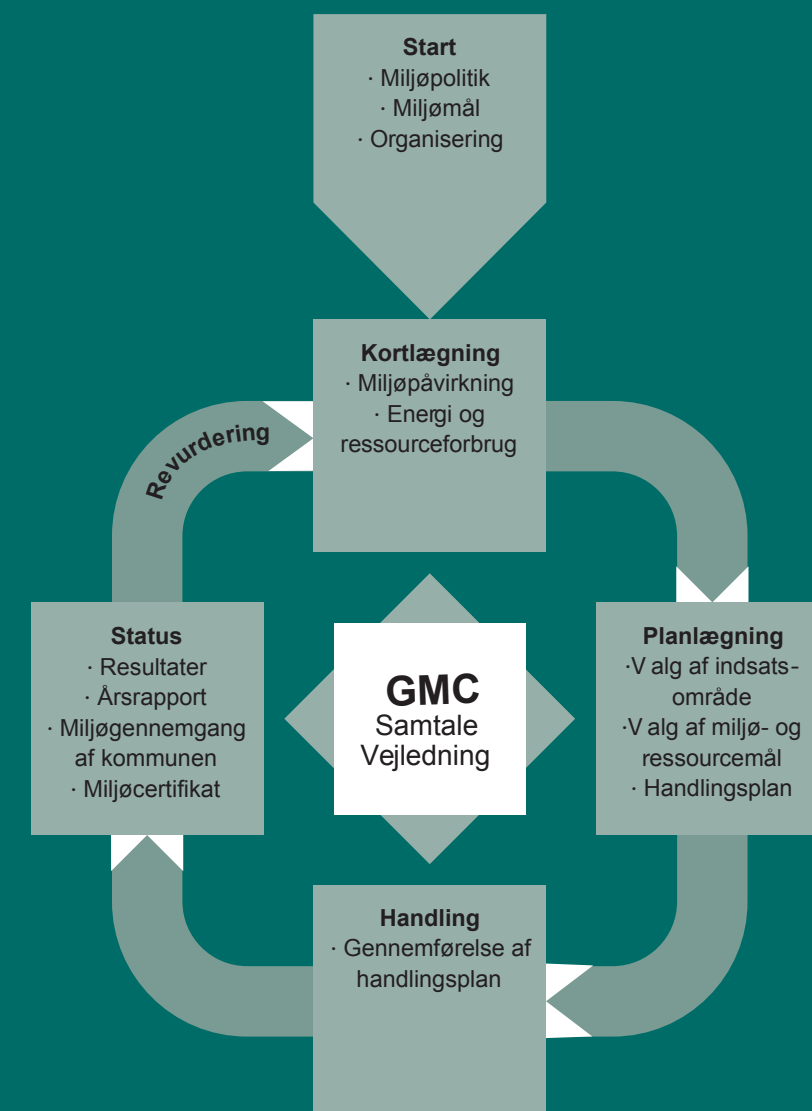
Hele virksomheden skal medvirke. Fælles forståelse af fælles problemstillinger styrker demokratiet på arbejdspladsen.

STATUS

Indsatsen vil blive gjort synlig. Efter en grundig gennemgang og evaluering af de udførte tiltag, får virksomheden tildelt GMC Miljøcertifikat for en to års periode.

REVURDERING

I forbindelse med status revurderes den fastlagte miljøpolitik og nye miljømål fastsættes. På denne måde fortsættes processen.

Borgmester Jan Petersen, Norddjurs Kommune

Civilingeniør Carsten T. Willadsen, Norddjurs Kommune

BÆREDYGTIGHED BLIVER INTEGRERET I GMC CERTIFIKATET

I forbindelse med certifikatets 20 års jubilæum opgraderes Norddjurs Kommunes certifikat til version 3.0, hvor bæredygtighed bliver den nye overordnede paraply i arbejdet.

GMC Miljøcertifikat 2019

A/S Grenaa Motorfabrik
Grenaa Hydraulik
Ålsrode Smede og Maskinfabrik
GSM Maskinfabrik A/S
International Furniture A/S
JKJ Stålteknik ApS
L-tek A/S
Paustian Snedkeri (Frederiksen)
Grenaa Spåntagning ApS

Det er klimatid. Mange virksomheder siger det selv, og er i fuld gang med at få klimaet og temaet bæredygtighed på dagsordenen. I dag handler det ikke bare om at blive miljøansvarlig og have en plan for det. Det er vigtigt at gøre tingene rigtigt, og det kan næsten ikke gå hurtigt nok.

GMC Miljøcertifikater til ni virksomheder

Sidst i november uddelte Norddjurs-borgmester Jan Petersen nye certifikater til ni lokale virksomheder. Alle fik det fornyet, og har altså arbejdet struktureret og målrettet med miljøoptimering i en årrække. Han var meget tilfreds med virksomhedernes indsats, og gav dem bl.a. disse ord med på vejen:

„Det er et grønt Miljøcertifikat, hvor værdier som ansvar, troværdig-

» VÆRDIER SOM ANSVAR, TROVÆRDIGHED OG HELHED OMSÆTTES TIL SYNLIGE RESULTATER

Borgmester Jan Petersen

hed og helhed omsættes til synlige resultater. Det gælder lige fra en simpel oprydning på virksomheden over en korrekt håndtering af miljøforhold, til indarbejdelse af en aktiv bevidst holdning til ressourcer og miljø i virksomhedens dagligdag.

Modellen har fundet sin form. Og det er en anden form for miljøtilsyn, der er baseret på virksomhedernes egenkontrol udført af virksomhedernes miljøgrupper – som en positiv og konstruktiv tilgang til at forbedre miljøet i kommunen. Kommunen er stolt af, at virksomheder på frivillig basis kan gå helt i front, og være med til at forbedre og lægge retningslinjer for miljøet i Norddjurs.

GMC Miljøcertifikatet passer godt ind i vores tiltag om klima, nu ikke kun som et punkt i vores kommuneplan, men også i vores energi- og

klimapolitik fra august 2017. Derfor er det glædeligt, at GMC virksomhederne allerede i dag kan dokumentere opnåede ressourcebesparelser gennem flere år, blandt andet i form af energibesparelser, som dermed også er reduktioner i CO2.

I den forbindelse kan jeg fortælle, at Norddjurs Kommune deltager i et fællesprojekt med kommunerne i Region Midt om „Energieffektivitet og CO2-besparelser i virksomheder i Region Midtjylland“, så om et par år har vi en skabelon til de øvrige virksomheder til at dokumentere virksomhedernes CO2 indsats og grønne virksomhedsprofil.“

GMC certifikat version 3.0.

Civilingeniør Carsten T. Willadsen fra kommunens miljøkontor er begejstret for opgraderingen af miljøarbejdet til også at have så meget fokus

på bæredygtighed og klimapåvirkning. „Vi hjælper virksomhederne med at tænke i, hvordan de får en grøn

forretningsplan med fokus på den såkaldte vugge til vugge tankegang i relation til cirkulær økonomi. Vi skal arbejde for, at de forpligtende handlingsplaner

også omfatter bæredygtighed, så snakken ikke bliver tomme ord. I GMC-mappen kan man til enhver tid overskue både målsætninger og realiserede resultater. Det virker motiverende, og hvis virksomhederne ønsker det, kan certificeringen ofte også anvendes som konkurrencefordel.“

» **STORT SET ALLE VIRKSOMHEDER KAN ARBEJDE MED AT BLIVE MERE BÆREDYGTIGE**

Civilingeniør Carsten T. Willadsen

Flere kan være med

Traditionelt har det primært været virksomheder, der arbejder med miljøoptimering i forvejen, og altså virksomheder, der skal overholde miljølovgivningen, der har

fået GMC-certifikat. Men med det nye fokus på bæredygtighed bliver målgruppen af virksomheder meget større, forklarer Carsten. „Stort set alle virksomheder kan arbejde med at blive mere bæredygtige. Derfor giver det ofte rigtig god mening at bruge kræfter på en egentlig certificering, som kan dokumentere, hvordan der arbejdes med og udvikles på bæredygtighed.“

Han glæder sig derfor til at komme til at tale med en masse nye virksomheder i 2020.

Kunderne efterspørger en ordentlig miljøpolitik

Norddjurs Kommune har uddelt miljøcertifikater til tre nye virksomheder, mens seks modtog fornyelser. GMC miljøcertifikatet er blevet en fast del af erhvervsindsatsen i kommunen. Fremtidens virksomheder er nemlig både energi- og miljøbevidste. Både fordi virksomhederne vil handle ansvarligt, og fordi omverdenen og kunderne kræver det.

„Det er et grønt miljøcertifikat, hvor værdier som ansvar, troværdighed og helhed omsættes til synlige resultater. Det gælder lige fra en simpel oprydning på virksomheden over en korrekt håndtering af miljøforhold til indarbejdelse af en aktiv holdning til ressourcer og miljø i virksomhedens dagligdag,” sagde viceborgmester Torben Jensen ved uddelingen.

De tre nye var Apro Service ApS, Euromaster Grenaa og Nymark & Fogh Teknik ApS.

„Et GMC miljøcertifikat gælder for tre år, men førstegangsvirksomheder skal dog recertificeres allerede efter 2 år. Det er et certifikat, der er fuldt på højde med andre miljøcertificeringer,” forklarer Carsten T. Willadsen fra Teknik- og Miljøafdelingen i kommunen. „Processen indtil certificering varer et års tid, og

medarbejderne bliver involveret som ansvarlige medspillere i virksomhedernes miljøforhold. Kommunen fungerer først og fremmest som vejleder og samarbejdspartner gennem en løbende kommunikation.”

„Hen over perioden har vi holdt 6-7 møder. Det har været nogle inspirerende og lærerige oplevelser.”

Miljøcertifikatets betydning

Blandt de nye virksomheder finder vi Nymark & Fogh Teknik ApS i Grenaa. Det er en ordreproducerende maskinfabrik med speciale i aluminiumsbearbejdning. Her producerer man komplekse aluminiumskomponenter til elektronik- og

Morten Bager og Søren Nymark Rasmussen, Nymark & Fogh Teknik ApS

apparatindustrien, men virksomheden har for eksempel også produceret aluminiumsprofilerne til støj- og vindskærmene på Vejlefyordbroen. Virksomheden er etableret i 2009 og der er for tiden fem mand ansat.

„Vi blev kontaktet af Norddjurs Kommune i efteråret 2012. Vi syntes, det var en god ide, og så gik vi i gang i januar måned,” fortæller Søren Nymark Rasmussen fra virksomheden. „I første omgang handlede det om at få lavet en miljøpolitik, nogle mål og en handlingsplan. Med det i hånden og med input og gode hjælpere fra kommunen gik vi i gang sammen med de øvrige to virksomheder. Hen over perioden har vi holdt 6-7 møder. Det har været nogle inspirerende og lærerige oplevelser. Vi har fået systematiseret vores affaldshåndtering, og vi har fået registreret vort forbrug af

el, vand, varme og kemikalier med henblik på en reduktion. Arbejdsmiljøet er ligeledes blevet gennemgået. Det handler om at have et konstant fokus. Det er også vigtigt, at vi nu signalerer miljøbevidsthed. Det skal være en del af vor identitet. Vore kunder er begyndt at spørge ind til vor miljøpolitik. Ikke mindst de større,” forklarer Søren. „Det har bestemt været et positivt forløb. Det har givet os noget ekstra arbejde i perioden, men vi har også haft det sjovt sammen med de øvrige virksomheder.”

„Vore kunder er begyndt at spørge ind til vor miljøpolitik. Ikke mindst de større.”

En uge efter, at Nymark & Fogh Teknik ApS havde fået udleveret certifikatet, fik de uanmeldt besøg af Arbejdstilsynet. „Vi fik udelte ros over hele banen. Der var ryddeligt, pænt og i orden alle steder. Der var intet at komme efter. Sådan skal det også være fremover,” siger Søren Nymark.

De seks virksomheder, der fik fornyet sin certificering, var Grenaa Motorfabrik A/S, Fannerup Bilcenter, Fjordcentret, GSM Maskinfabrik A/S, Grenaa Hydraulik A/S og Aalsrode Smede og maskinfabrik A/S.

GODT SIGNAL MED STYR PÅ TINGENE

JKJ Stålteknik besluttede for et år siden at gå efter et GMC Miljøcertifikat, fordi de møder miljøkravene hos kunder som Siemens, Bladt, og andre tyske kunder i offshorebranchen. 7. november blev certifikatet overrakt til dem og to andre virksomheder.

Projektleder og systemansvarlig hos JKJ Danny Thinnesen er tovholder i miljø- og sikkerhedsarbejdet, og han er sikker på, at der kommer mere og mere miljøfokus hos virksomhedens kunder. „Det vil

blive et krav, at vi har en form for miljøgodkendelse og i det hele taget en grøn profil. Kunderne anerkender vores GMC Miljøcertifikat, som efter min mening læner sig op ad ISO14001. Derfor har det været en god start og en god øvelse ift. senere at opnå en ISO-certificering på miljøområdet. Alt er bygget op, så det passer til vores kvalitetsstyringssystem, og jeg kan mærke allerede nu, at det giver os en positiv profil, både internt og eksternt.“

Mere styr på affaldet

„Vi har altid sorteret småt brændbart og papir for sig, men efter det obligatoriske besøg af en affaldskonsulent fra Reno Djurs, hvor vi gik hele butikken igennem og fik klarlagt nogle ting, har vi taget en række ekstra tiltag i år. Der er nu kildesortering af alt vores affald, og konkret indsamler vi f.eks. alle spraydåser og indleverer dem som farligt affald. Vores affaldssortering er blevet skarpt ridset op, så alle ved, hvordan tingene skal sorteres.“

» DET VIL BLIVE ET KRAV, AT VI HAR EN FORM FOR MILJØGODKENDELSE

LED-belysning god investering
Et besøg af en energikonsulent er en obligatorisk del af processen mod certificering. Danny fortæller, at virksomheden i forvejen havde som mål at

nedbringe strømforbruget. Men han kunne næsten ikke tro på tallene, da konsulenten regnede på konsekvenserne af at investere i LED-belysning. „Det viste sig, at vi med LED både kan få bedre belysning i vores produktion og høste en ganske kraftig besparelse. Konsulenten beregnede sig til en besparelse på omkring 80 % af elforbruget til belysning. Hvis det holder, er investeringen tjent hjem på halvandet år. Det skal nok give mindst 60 % i besparelse, så vi er rundt og hente tilbud på det lige nu. Udskiftningen skal nok ske

» DET SKAL NOK GIVE MINDST 60% I BESPARELSE

Overskuelig proces

Danny er glad for, at JKJ nu også har fået miljøarbejdet ind i faste rutiner. „Vi fandt frem til konkrete energimål, som vi har sat os. Vi har lige lavet det første miljøregnskab, og det er mange penge vi snakker

om. Processen har medvirket til, at vi er kommet ned i detaljerne, og alle medarbejdere er inddraget. Det er sund fornuft, og samtidig tager vi ansvar for vores omgivelser og dem, der kommer efter os. Det er blevet meget positivt modtaget hos medarbejderne. Det skal være et ledelsessystem for at kunne fungere. Men det går ikke uden medarbejdernes engagement. Vi valgte at slå arbejdsmiljø sikkerhedsgruppen sammen med miljøgruppen, så vi snakker om det hele hver gang, vi har møde. Så er vi sikre på, at de aftalte procedurer bliver fulgt.

Jeg kan kun anbefale, at man kommer lidt tættere på sit miljøarbejde. Det tager selvfølgelig noget tid. Vi har i alt haft seks møder af fire-fem timers varighed, og så har jeg udarbejdet procedurer og instruktioner, som jeg skulle gøre alligevel, hvis vi senere skal have ISO14001. Det er et godt initiativ af Norddjurs Kommune.“

» DET GÅR IKKE UDEN MEDARBEJDERNES ENGAGEMENT

i etaper, for det kan komme til at koste op mod 400.000 kr. i det hele.“

Christian Gøttsche har fået
øjnene op for, at med en GMC-
certificering er der ikke alene
store miljøforbedringer at hente
men også en økonomisk gevinst.

EUROMASTER
EKSPERTER I DÆK

Euromaster
i Grenaa fik
onsdag den
18. november
fornyset sit GMC
Miljøcertifikat

hos Norddjurs Kommune og har
dermed fortsat papir på at have styr
på miljøet. Ifølge afdelingsleder for
værkstedet, Christian Gøttsche,
har det ikke alene givet god samvit-
tighed på miljøområdet men også
økonomisk gevinst i form af mindre
regninger og flere kunder.

„Det har været en øjenåbner for
os at blive GMC-miljøcertificeret. Vi
har fået styr på vores forbrug og vo-
res affald. Samtidigt sparer vi penge
på regningerne. Det kan vi se, for
vi holder øje med vores forbrug af
varme, diesel, el og vand. Samlet
set tjener vi penge på det.“ forklarer
Christian Gøttsche.

Som direkte konsekvens af
arbejdet med miljøcertificeringen
har værkstedet gjort en lang række
tiltag, hvoraf nogle bon'er direkte
ud på sparet forbrug, og andre
er skyld i en øget udgift. Blandt
andet har Euromaster fjernet
50 lysstofrør fra dæklageret
og installeret tidsstyring på
lyset og kompressoren,
sat skumringsrelæ på
udendørsbelysningen
samt skiftet portene
og oliefyret. Det har
givet pæne besparel-
ser, hvor en ordning
med genbrug af klude

» VI HAR FÅET STYR PÅ VORES FORBRUG OG VORES AFFALD

Sammen med andre virksomheder

„Vi har fået nye kunder på at blive
miljøcertificeret, og vi ved, at det
betyder noget for mange virksom-
heder, at deres leverandører er
certificerede, blandt andet Johnsen
Graphic Solutions, som er en af
vores gode kunder. Derfor skilter
vi med vores certifikat og vil gøre
det endnu mere fremover på blandt
andet Facebook,“ lover Christian
Gøttsche.

Han mener,
at GMC Certifi-
katet også kan
være en fordel,
når der skal
rekrutteres nye
medarbejdere. Han mener, Nord-
djurs Kommune bør gøre mere ud af
at informere om muligheden for at
blive certificeret, for da han i sin tid
blev præsenteret for den og sagde
ja, havde han ikke hørt om den før.

„Dengang havde vi nok ikke helt
så meget styr på vores forbrug og
affald, som vi har nu. Derfor var det,
jeg dengang sagde ja. Derefter gik vi
ind i den arbejdsgruppe, vi er i i dag
sammen med tre andre virksomhe-
der,“ husker Christian Gøttsche.

og miljørigtig
bortskaffelse af
spraydåser og
oliefiltre koster
ekstra.

Alle kan få glæde af GMC

Han mener, det er den helt rigtige
vej at gå fra kommunens side, for
rådgivning og dialog er efter hans
mening meget bedre end kontrol
og påbud. I dag kommer der tilsyn
fra kommunen en gang om året
med en god dialog om tilstanden og
mulighederne for forbedringer.

„Jeg kan kun opfordre andre
virksomheder at få GMC Certifikat.
Alle kan få glæde af det lige fra den
mindste til den største og uanset
branche. Man skal ikke være bange
for at sige ja tak, for der er ingen
løftede pegefingre men derimod
dialog, som kan bruges til noget,“
opfordrer Christian Gøttsche.

» SAMTIDIGT SPARER VI PENGE PÅ REGNINGERNE

Ud over GMC
er Euromaster i
Grenaa certifice-
ret i miljø, kvali-
tet og service af
Michelin samt
i renholdelse,

orden, miljø, service og kvalitet hos
kæden selv efter Euromaster Stan-
dard. Kæden er et datterselskab af
Michelin og har værksteder i hele
Europa, heraf de 35 i Danmark.

MILJØCERTIFIKAT VAR EN ØJENÅBNER

MILJØ ER BLEVET ET SALGS-PARAMETER

Hos Aalsrode Tømrerfirma

A/S blev miljøledelse lidt

startet op som en tvungen

nødvendighed og udelukkende

med en forventning om ekstra

omkostninger. Efter fem år er

scenariet et helt andet.

Egentlig var det krav udefra, der reelt satte gang i processen med at udvikle virksomhedens miljøledelse. „Vi stod tilbage i 2010 over for at skulle løse en række større og større opgaver, hvor der var krav om certificering på miljøområdet,” fortæller tømrermester Jan Bo Allermann, Aalsrode Tømrerfirma A/S, der netop igen har modtaget GMC miljøcertifikatet fra Norddjurs Kommune.

Hvor er vi?

„Vi startede med at lave opgørelser over vores forbrug, vores affaldsmængder og emissioner iøvrigt,” forklarer Jan Bo. Det viste sig at blive lidt af en „Aha” oplevelse. „Vi troede vi havde et godt kendskab til vores virksomhed

» VI BLEV RET OVERRASKEDE OVER, HVORDAN VORES FORBRUG VAR FORDELT

– også på miljøområdet. Men vi blev ret overraskede over, hvordan vores forbrug var fordelt.”

Afklaringen viste helt indlysende besparelsespotentialer internt i virksomheden. „Det var typisk optimering af opvarmning, udnyttelse af fraskær til genbrug og vi fik undervisning i energirigtig kørsel i vores mange biler.”

Der blev også ryddet grundigt op i lageret med farlige stoffer, der blev voldsomt reduceret. „Derfor har vi i dag et forbrug på næsten nul af farlige stoffer,” konstaterer han.

Bilerne belaster

Ved at sætte tal på, hvad der sætter flest miljøskadelige fodspor, har Aalsrode fået et godt overblik over,

hvor der skal sættes ind. „Vi ville have fokus på, hvor det gav mening for os at koncentrere miljøindsatserne. Det viste sig, at det var vores dieselforbrug, der belastede miljøet mest med hensyn til CO2 udledning. Det var faktisk hele 88%.”

Det har medført en række tiltag, hvor forbruget registres på hver enkel bil. „Vi ser også på kørselsmønstrene og sørger for at bemandede byggepladserne med de rigtige kompetencer, så vi ikke skal flytte rundt med folk.”

Når der skal investeres i nye biler, ses der meget på forbruget. „Netop udskiftning af biler med en bedre brændstofsøkonomi er det, der i dag rykker ved forbrugsbalancen.”

Rustet til at rådgive

Hele processen har givet virksomheden så stort know-how, at det i dag er blevet en ressource og et klart

salgsparameter. „Det passer mig selvfølgelig rigtig godt, at der er fokus på forbrug og besparelser, der virker positivt direkte på bundlinjen.

Men efter vi har fået miljøbrillerne på, går vi nu meget mere målrettet ud og rådgiver vores kunder om energibesparelser og -investeringer, ligesom vi søger energitilskud på deres vegne,” siger tømrermesteren og fortæller, at flere medarbejdere er blevet uddannet som Energivejledere.

Et godt eksempel på at mange har

fokus på energiforbruget er udviklingen af Albohus, hvor tømrerfirmaet er gået sammen med en række andre virksomheder om at opføre nye energivenlige boliger. „Vi har skabt nogle moderne huse, der kan bygges, så de faktisk leverer mere energi end de forbruger, og det kan vi mærke god efterspørgsel på. Alt i alt har det givet rigtig god mening for os at bruge ressourcer på miljøarbejdet. At tænke miljø er kommet både os, samfundet og ikke mindst vores kunder til gode,” slutter han.

» VI GÅR MÅLRETTET UD OG RÅDGIVER VORES KUNDER OM ENERGIBESPARELSE OG -INVESTERINGER

Borgmester Jan Petersen, Norddjurs Kommune, kvalitets-, miljø- og sikkerhedschef
Kirsten Burfelt og direktør og tømrermester Jan Bo Allermann, Aalsrode Tømrerfirma A/S

Midt i november fik ophugningsfirmaet overrakt Norddjurs Kommunes GMC miljøcertifikat som bevis for sit arbejde med aktiv miljøledelse.

Gennem et års tid har Fornæs ApS og Boligselskabet B45 fra Grenaa sammen kørt parløb med Norddjurs Kommune for at gøre sig fortjente til at modtage kommunens GMC Miljøcertifikat. Og midt i november kom

certifikaterne i hus for begge virksomheders vedkommende.

„Vi har arbejdet med miljøforbedringer i mange år, så vi var i gang, da vi for et års tid siden gik ind i processen sammen med Norddjurs Kommune,” fortæller den daglige leder ved Fornæs ApS, Peter Niemann.

8-10 skibe om året

Fornæs ApS er det største firma i Norden, der hugger skibe op – og har 15.000 m² lager under tag og cirka 50.000 m² under åben himmel.

„Genbrug fylder rigtigt meget. Alt det vi plukker ud og som kan genbruges sættes til salg på nettet – og sælges til hele verden. Vi er også EU-godkendt til at tage imod skibe.” Der ophugges 8-10 skibe om året, og ud over det som sælges, bliver det til 10-20.000 tons skrotjern årligt.

Sælger Keld Kokholm har siddet med i den 5-mandsgruppe, der sammen med Norddjurs Kommune har banet vejen frem mod certifikatet, der kan betegnes som en slags overbygning til de lovbestemte

miljøkrav. „Vi er et langt stykke hen ad vejen selv været med til at sætte vores mål, og samarbejdet har været rigtig godt,” fortæller Keld Kokholm.

Fornæs ApS og B45 startede processen med kommunen samtidig, og Keld Kokholm var forud for det mildest talt skeptisk i forhold til at arbejde sammen med B45. „Det kan

vi ikke bruge til en skid, vi er alt for forskellige,” tænkte jeg dengang.

„Men vi kan godt bruge det til noget og har efterfølgende haft fint udbytte af at supplere hinanden med de ting, vi hver især er gode til, for der er bare adskillige sammenfald af vores behov og interesser.”

Under processen har Fornæs ApS også fået kendskab til forskellige miljømæssige tilskudsmuligheder, som de ikke kendte til i forvejen – men allerede med fordel har udnyttet.

Glad for certifikatet

Peter Niemann fortæller, at det også i forhold til omverdenen har betydning, at Fornæs ApS har fået miljøcertifikatet, og at de er i fuld

gang med at lave markedsføringsmateriale til hjemmesiden.

„Vi er en meget synlig virksomhed og er nogle gange genstand for snak i lokalområdet. Jeg har prøvet at have besøg af Ekstra Bladet, som efter et tip ville afsløre vores miljøsvineri, og jeg har hørt folk spørge, hvem vi har bestukket for at få miljøcertifikatet.”

To af de 20 ansatte har været på miljøkursus, som ikke var et krav, og som Fornæs ApS selv betalte.

„I 2013 brugte vi 17 mio. kr. af egen lomme på at indrette ophugningspladsen på havnen,” så snakken kan godt ærgre Peter Niemann lidt.

Efter at have modtaget miljøcertifikatet skal virksomheden fire gange

årligt holde interne møder og tage hånd om det, der måtte være – og melde tilbage til kommunen.

Efter to år kommer der et miljøtilsyn, og er det tilfredsstillende, går der

tre år, før det sker igen.

» SAMARBEJDET MED KOMMUNEN HAR VÆRET RIGTIG GODT

» I 2013 BRUGTE VI 17 MIO. KR. AF EGEN LOMME PÅ AT INDRETTE OPHUGNINGSPLADSEN

FORNÆS APS SIDDER NU PÅ DEN

GRØNNNE (MILJØ) GREN

ET GODT MILJØ ER OGSÅ ET GODT ANSIGT

Ud over at gavne naturen og medarbejderne er miljøinvesteringer også god PR for virksomheden.

Helt tilbage I 2001 blev HSM Industri A/S i Grenaa certificeret med GMC Miljøcertifikatet i den daværende Grenaa Kommune. Siden blev certifikatet ført videre i regi af Norddjurs Kommune, og det dokumenterer, at virksomheden ud over at overholde miljøreglerne også gør en særlig miljøindsats og involverer medarbejderne. Certifikatet skal fornyes hvert 3. år.

„Vi er i god dialog med kommunen, der også formidler ny viden og

gode eksempler fra andre virksomheder videre til os,” fortæller underdirektør Steen Adamsen. „Når vi hvert 3. år går hele virksomheden igennem, er det efterhånden begrænset, hvad der er at tage op, da vi løbende gør en stor egenindsats.”

Afgørende for nogle af de nye kunder

Ud over den gode indflydelse på miljø/arbejdsmiljø bruger virksomheden også miljøcertifikatet i forbindelse med markedsføring og PR. „Det er meget almindeligt, at kunder spørger ind til det, og i nogle tilfælde har certifikatet positiv betydning for nye kunders valg af

» VI ER I GOD DIALOG MED KOMMUNEN, DER OGSÅ FORMIDLER NY VIDEN OG GODE EKSEMPLER FRA ANDRE VIRKSOMHEDER

os. At der samtidig også er god økonomi i investeringerne er bare et ekstra plus. Flere andre virksomheder i vores koncern er med, og jeg kan varmt anbefale det.”

HSM Industri har også gjort meget på eget initiativ. „Vi gør det, vi mener er rigtigt, også selv om det ikke er noget lovkrav. At vi har certifikatet er med til at fasholde vores fokus og motiverer blot endnu mere til at gøre det endnu bedre end systemet.”

Motiverede medarbejdere tænker også miljø

Det praktiske ansvar for initiativerne har værkstedschef Kaj Sørensen.

„Vi laver handlingsplaner, der rækker 1 til 1½ år frem, men efterhånden har vi dog lidt svært ved at finde på, fordi vi er nået så langt,” siger han. „At vi har fået LED-lys over det hele, er både til gavn for miljøet og en økonomisk gevinst for virksomheden. Det har givet et meget bedre lys i de store haller og motiverer på

den måde også medarbejderne i at tænke miljø/arbejdsmiljø.” Der har således ikke været behov for særlige tiltage i forhold til at involvere medarbejderne i miljøtiltag, da de er meget opmærksomme på at tænke nye muligheder ind i dagligdagen.

Generelt er der god økonomi i miljøinvesteringerne, hvor en af dem

der hurtigt tjenes hjem er LED-lyset. Tidshorisonten er længere, men stadig også med fornuftig økonomi, når det gælder at fyre med biobrændsel og nyt udstyr til fordampning af cellulosefortynder.

„Tidligere kørte vi cellulosefortynder i tromler til kommunekemi. I dag fordampes fortynderen væk fra restmalerproduktet og genbruges. Restproduktet, et tørstof der ikke fylder ret meget, køres til Reno Djurs.” At få idéen til

det og til at beslutte sig for den forholdsvis store investering bunder ikke i krav men er sket på virksomhedens eget initiativ. „På den lange bane er der også god økonomi i det, men bevidstheden om at tænke i

sådanne baner bunder nok i miljøcertifikatet og ønsket om at gøre det bedst muligt.”

Virksomheden presser selv alt pap, og både på kontor og værksted falder det helt naturligt at sortere affaldet. Miljøcertifikatets betydning for både danske og udenlandske kunder får Kaj til at opfordre Norddjurs Kommune til at gøre mest muligt for at synliggøre det og udbrede kendskabet. „Men det handler ikke alene om at tjene penge. Vi skal også bare tænke på det omkringliggende samfund og dem, der kommer efter os.”

MILJØ HANDLER OGSÅ OM AT SÆTTE I SYSTEM

Miljøcertifikat i Norddjurs Kommune sætter både miljø og besparelser ind i mere faste rammer.

I en travl hverdag kan det være svært at afse tid til opgaver ud over produktion og drift af virksomheden. Alligevel siger de to virksomheder fra Grenaa med henholdsvis 24 og 20 ansatte, Frederiksen A/S og Grenå Spåntagning ApS, at det på flere måder har været givtigt for dem gennem 2017 at have deltaget i en miljøcertificeringsproces. GMC Miljøcertifikatet er en opkvalificering af den lovbestemte egenkontrol og er i den første periode gældende i to år, hvorefter det skal fornyes hvert 3. år.

Det bliver synligt og håndgribeligt
„Forløbet betyder blandt andet, at meget bliver sat i system, og at vi forpligter os til at overholde nogle datoer,” siger indehaver af Grenå Spåntagning, Claus Hylldahl. „Der bliver gjort noget ved det i stedet for, at den ene dag blot går efter den anden. Når der kommer en konsulent ind over og besparelserne kommer på bordet, bliver det meget synligt og håndgribeligt.” Ingen af de to virksomheder har haft problemer med overholdelse af miljøreglerne.

„Det skal jo være i orden, og vi kan lige så godt samarbejde med kommunen om det. I stedet for at kræve, er det mere blevet noget med at snakke om det.

Bare det at få lagt miljømøder ind i allerede fastsatte møder og få det planlagt og struktureret er så godt.”
At læse varme, el og vand af en gang om måneden, ligesom derhjemme, er en del af øvelsen. „Når vi bliver holdt op på det, er vi også mere opmærksomme på at analysere tallene. Det er jo ikke et lovkrav at skulle spare, men når vi kan begynde at se noget ud af tallene, begynder vi også at arbejde med mulighederne for besparelser.”

Medarbejderne tager ansvar
Også medarbejderne involveres i forbindelse med GMC Miljøcertifikatet, og adm. chef i møbelproducenten Frederiksen A/S, Claus Tjørnelund siger, at de både

kan se problemerne og har idéerne. „Vi fik to nøglemedarbejdere med, som blot betingede sig, at de ikke ville skrive noget. De var håndværkere, og skriveriet var ikke dem.”
At huske at slukke for en maskine eller at lukke portene er både enkelt og givtigt. „Står to porte åbne samtidig, så en kold vind tømmer de 6.000 m2 for varm luft, koster det altså penge at få rummet varmet op igen, så det handler måske om en automatisk portåbner.”
Ved en gennemgang af bygningerne i procesforløbet, så nye øjne også, at der kunne gemme sig en varmebesparelse i at mure de to porte til, der alligevel aldrig blev brugt. „GMC har været med til at sætte skub på, og arbejdsmiljømæssigt betyder det også forbedringer.”

Mere fokus på fremtiden
Virksomhederne holdes op på at pege på fremtidige besparelsesmuligheder. „Vi er ved at se på, hvordan maskinen selv kan finde den optimale udskæring af en træplade for at få mindst muligt spild.”
Ved Grenå Spåntagning har man besluttet

næste år at se nærmere på mulighederne i en spånpresser til affaldsprodukterne. „Vi kan måske få fem kroner for et kg jernspåner og otte kroner, hvis de er presset til briketter, hvor olien er ude af dem. Der kan også spares penge på transport af briketter i stedet for spåner.” Den dyre olie, der hænger i spånerne og presses ud, kan måske genbruges, men andre faktorer, som eksempelvis støj, skal også med i overvejelserne.

„Man kan ikke bare tage en beslutning om det. Der er mange beregninger at tage højde for. Måske vi ender med bare at skulle gøre nogle ting anderledes uden nødvendigvis at lave briketter. Det må tiden vise.”
De to Claus'ere siger samstemmende, at de nu med god samvittighed kan sige, at de har gjort noget rigtigt. „Det er godt at få tænkt nogle tanker om fremtiden, som vi måske ikke selv havde fundet på at tænke.”

» DET ER GODT AT FÅ
TÆNKT NOGLE TANKER
OM FREMTIDEN, SOM VI
MÅSKE IKKE SELV HAVDE
FUNDET PÅ AT TÆNKE

» NÅR VI BLIVER HOLDT
OP PÅ DET, ER VI OGSÅ
MERE OPMÆRKSOMME PÅ
AT ANALYSERE TALLENE

Arbejdet med at passe på miljøet smitter af på arbejdsmiljøet ved VAM A/S i Vester Alling.

Selv om Jesper Vang Nielsen, kvalitet, miljø og arbejdsmiljø ansvarlig ved entreprenørvirksomheden VAM A/S kun har været ansat i fire måneder, er han allerede godt inde i arbejdet med GMC miljøcertificering. Han har stor erfaring fra arbejde med miljø og arbejdsmiljø på sin tidligere arbejdsplads. „Da jeg skulle til at uddanne mig, stod valget mellem byggebranchen, hvor hjertet lå men jobbene var få, eller det mere sikre som maskintekniker,” fortæller Jesper. „Jeg valgte det sidste.”

De fleste venner er landmænd, og han har kørt meget med maskiner i fritiden. „Jeg elsker både at se på og køre med gravemaskiner. Derfor ved jeg også, hvad der snakkes om her i VAM, og jeg kan snakke med om at finde løsninger og gå nye veje.”

Jesper havde gennem nogen tid haft et godt øje til VAM, og da stillingen pludselig var der, slog han til.

Det er nemt at gå til

Noget Jesper ikke tidligere har haft i hånden ved miljøarbejde er en miljømappe som den, der følger med en GMC miljøcertificering. Mappen ligger bordet ved siden af VAM's GMC Miljøcertifikat.

„Det er helt unikt med den mappe. Jeg har i hvert fald ikke tidligere set noget tilsvarende. Den giver en struktur og guider dig gennem forløbet på en meget håndgribelig og let forståelig måde.”

Han har tidligere arbejdet meget med ISO certificeringer og siger, at der hele tiden tolkes på dem, da de spænder meget bredere.

„I forhold til ISO standarder er det her meget nemt at gå til, og mindre virksomheder har bestemt ingen grund til at være bange for at gå i gang med det. Du vinder hen ad vejen ved at have fokus på både miljø og arbejdsmiljø – og få gjort noget ved begge dele.”

Arbejdet med miljøcertificeringen har blandt andet medført, at der er fuldstændig styr på opbevaring af kemi, og at der i modsætning til tidligere ikke længere står umærkede dunke noget sted i virksomheden. Der er også kommet opsamlingsbakker på steder med aftapning af blandt andet olie og frostvæske, så væsken bliver i bakken, hvis hane eller medarbejder skulle være uheldig.

„Vi har også lavet vores egen minigenbrugsplads til affaldssortering af affald dels fra adressen men også fra pladserne rundt om, hvis der er noget på bilerne, når de vender hjem. De læsser af her i stedet for at køre en omvej til genbrugspladsen. Der sorteres også på byggepladserne, så affaldet er klar til afhentning.”

Ved VAM har man virkelig fået øjnene op for sammenhængen mellem miljø og arbejdsmiljø. „Spilder du noget på hånden, er det arbejdsmiljø, og fortsætter det ned på gulvet, er det miljø. Det hænger sammen, og forbedringer et sted har ofte betydning andre steder også.”

Fællesmøder om miljø og arbejdsmiljø

Medarbejderne er med i den obligatoriske miljøgruppe, der afholder fire årlige møder, og er således også naturligt involverede i arbejdet.

„I VAM har vi som noget nyt valgt at slå miljø- og arbejdsmiljømøder sammen, så det supplerer hinanden.”

Op til møderne går man en tur på virksomheden for at se på, hvad der er indført af nye arbejdsopgange

m.m., og om der måske er noget, der skal tages op på mødet.

„Der skal laves en handlingsplan efter

hvert møde, og på baggrund af den kan medarbejdere blive pålagt at udføre opgaver. Vi kigger hele tiden tre år frem og opdaterer løbende planen.”

GMC var VAM's første certifikat. „Siden har vi også fået internationale certifikater, og tænker man på at tage yderligere certifikater vedrørende miljø og arbejdsmiljø, er CMC et rigtig godt sted at starte.”

Certificeringen betyder også, at der ved VAM ikke som ellers er miljøtilsyn hvert år – men kun hvert tredje år. „Ved at samarbejde med kommunen på den måde bliver miljøfolkene til samarbejdspartnere, så det i langt højere grad kommer til at handle om forebyggende foranstaltninger frem for at skulle løse opgaver og/eller problemer.”

» VED AT SAMARBEJDE MED KOMMUNEN PÅ DEN MÅDE BLIVER MILJØFOLKENE TIL SAMARBEJDSPARTNERE

SUNDE MENNESKER I SUNDE GRAVEMASKINER

For Auning Kart Park er fokus på miljøet en naturlig del af de unge ansattes hverdag.

Ved etableringen af Auning Kart Park for godt ti år siden var der en del bekymring for især støjniveauet, men siden er den snak helt forstummet. Ved at prioritere miljøet lever kartbanen i dag sit liv i god harmoni med omgivelserne, og der har ikke været behov for at søge om ændringer af den oprindelige miljøgodkendelse. Ejerne er 145 lokale aktionærer, som hver har en eller flere folkeaktier á 2.500 kroner.

„Vi må køre 365 dage om året, mens der er begrænsninger i forhold til tidspunkter på dagen og til støjbelastningen,” fortæller Michael Nielsen. Han er en af fire aktionærer, der driver Auning Kart Park på en forpagtningsaftale gennem selskabet 4event ApS.

„Vi gør meget ud af at sikre os, at alle krav bliver fulgt, og der hvor vi kan gøre miljøbelastningen endnu mindre, går vi gerne længere end krævet.”

En vare som alle kan undvære

Man havde kun kort i ret kort tid

på banen, da en af initiativtagerne til banen foreslog at få et GMC Miljøcertifikat. „Nørgaard Teknik havde certifikatet, og indehaver Ole Nørgaard mente,

at det kunne være en god idé for banen og en stor hjælp i det daglige. Samtidig kunne vi også godt se, at det var et godt signal udadtil. Alle som har med banen at gøre er lokalt forankrede, og vi vender den tit rundt og ser, hvordan vi selv vil reagere i forhold til en miljøtung nabo.”

En elektronisk overvågning af aktiviteterne på banen er med til at

sikre dokumentationen, så man altid kan vende tilbage og se, hvad der foregik på et givent tidspunkt.

Banen har årligt 10-12.000 gæster, hvoraf cirka 2.500 køber en pakkeløsning, der også inkluderer spisning, og der bruges meget energi på at finde de rigtige unge til de daglige arbejdsopgaver.

„De skal kunne klare tingene uden en leder, og de skal selv kunne få øje på opgaverne og klare det med smil på.

Vi har en vare,

som alle kan undvære, så det skal bare spille.” Banen er ledet lidt på distancen, og folkene bag bruger også GMC certifikatet til at holde sig selv i ørerne og sikre overholdelse af aftaler og arbejdet med indsatsområder m.m.

„De unge vokser op med at skulle sortere affald, slukke lys og tjekke, at ingen toiletter løber. De tager

en kost og en spand med ti liter vand for at gøre en kart ren – i stedet for at bruge en højtryksrester og måske 80 liter vand, de tanker hen over den

rist, hvor de skal, og de holder øje med, om der er oliespild.”

Test af støjsvag udstødning

Det bliver som regel til mere end de påkrævede fire årlige miljømøder, og på et af dem opdagede man i forbindelse med en aflæsning, at der var et eller andet galt. „Banen er lukket ned tre måneder i vinterperioden, og

i den periode var der et af toiletterne ude i pit-området der løb, så det fik vi stoppet.”

På et tidspunkt forsøgte man sig med en anden isleverandør med en anden fryser, og det viste sig, at alene den nye fryser gav en årlig strømbesparelse på 7.000 kroner.

„Der er god økonomi i at have fokus på den slags, og miljøet fik også en god gevinst ud af leverandørskiftet.”

Ole Nørgaard udvikler og sæl-

ger Dino karts og har brugt Auning Kart Park som testbane. „Vi fik nye karts sidste år med en nyudviklet og mindre støjende udstødning.

Den havde nogle børnesygdomme i starten, men i dag er støjniveauet faktisk reduceret. Ud over den mindre støj, kan vi måske få lov til at køre med en kart mere, så det i den sidste ende betyder endnu en økonomisk tillægsgevinst.”

Der er også blevet testet dæk fra Ole Nørgaard. „Nogle af dem støjede ganske forfærdeligt, men for både Ole og os var det jo også noget værd at finde ud af det.”

Michael anbefaler andre at tænke GMC Miljøcertifikat. „Det er et rigtig godt redskab til at holde os selv skarpe på området. Det er nok også den motivationsfaktor, der får os til selv at spotte miljøforbedringer ud over de krævede.”

» DER HVOR VI
KAN GØRE MILJØ-
BELASTNINGEN ENDNU
MINDRE, GÅR VI GERNE
LÆNGERE END KRÆVET

EN REN FORNØJELSE AT KØRE KART

GMC-ÅNDEN STORTRIVES VED FREDERIKSEN

Adm. chef Claus Tjørnelund, Frederiksen A/S

Tanker for miljøet har haft plads i hverdagen både før og efter GMC-certificeringen.

Mange kender til de dyre kvalitetsmøbler, men de færreste ved, at producenten er Frederiksen A/S i Grenaa med 21 ansatte. Blandt kunderne er Paustian, Montana, Andersen Furniture, Hans Skipper Møbler og GMS, og selv om der ikke står Frederiksen på dem, er bordene og skabene i Dokk 1 i Aarhus lavet af Frederiksen.

„Vi er så heldige, at flere af vores ansatte fra Aarhus har valgt at flytte hertil,” fortæller adm. chef ved Frederiksen A/S, Claus Tjørnelund. „Det er da lige i GMC-ånden at spare den daglige transport,” lyder det med smil på.

Sparer strøm og maling

„Vi er meget bevidste om miljøet men vil dog generelt også gerne se en økonomisk fordel ved investeringer og tiltag. Som virksomhed er det svært at sige nej til det, der både sparer penge og gavner miljøet.”

Ikke så længe inden de første GMC-møder med Norddjurs Kommune i 2016 investerede virksomheden i en ny malekabine. „Vi brugte maling for cirka 1 mio. kroner årligt, og investeringen på 800.000 gav en årlig besparelse på maling på 300.000 kroner.”

Ved GMC-møder i løbet af 2017 blev der også snakket lysstofrør. „Vi valgte at skifte 600 rør til LED lys. Det kostede 90.000 kroner, og vi har efter udskiftningen konstateret en månedlig strømbesparelse på 20.000 kroner.”

Claus har svært ved at få øje på grunde til ikke at arbejde med GMC. „Både for os selv og for miljøet. Alle har gavn af det, og vi ved det godt

og vil det også gerne. GMC sætter det blot i system og hjælper med at få sat nogle datoer på.”

Lyseslukker giver også god mening

Der er fortsat fokus på lyset, og lige nu koncentrerer Claus indsatsen om

at være lyseslukker. „Det handler om en holdningsændring at få folk til at slukke lyset, når de forlader lokalet.

15 minutters pause om formiddagen og 20 minutter til middag kan faktisk betyde mange timers unødvendigt lys på årsbasis i 5.000 m² lokaler.”

Alternativet hedder måske sensorer. „GMC handler meget om at tænke på det – og at gøre noget. Det vil sensorer tale lidt imod, og jeg ser nu helst, at vi gør det til rutine at tænke på at slukke lyset.”

Til efteråret ankommer en ny pladesav. „Investeringen på 1 mio. kroner

er win-win. Den gamle sav er ved at være udtjent og kræver en større fysisk belastning af medarbejderen ved saven, end den nye. GMC handler også om gode arbejdsforhold, og den nye sav sparer desuden en arbejdsdag og optimerer udskæringen, så der bliver mindre spild.”

Plastaffald er et problem

Plastaffald fylder meget i virksomhederne hvad både håndtering og administration angår. „Vi har haft store problemer med at komme af med plastaffald, men affaldsselskabet har nu hentet den første halvdel.

Der ligger stadig fem tons og venter, og jeg tror, at selskabet har problemer med at komme af med det.”

En stor del af plastaffaldet stammer fra malerkabinen og er brugt til afdækning. „Da der er maling og malerstøv på, egner det sig ikke til genbrug.”

Som det ser ud lige nu, får Frederiksen penge for at aflevere pap, plast og jern, mens det er gratis at komme af med træet til genbrug ved Novopan, og der skal betales for at komme af med småt og stort brændbart. „Afregningsprisen dækker dog ikke hele prisen for afhentningen, og vi er nødt til at kigge på plastaffaldet. Tendensen er, at det bliver sværere at komme af med det. Men det er ikke nogen god løsning at køre det til forbrænding.”

Claus har brugt meget tid på at afsøge alternativer til afdækning af bordpladerne – hidtil forgæves.

„Vi snakker om at prøve at skifte plasten ud med papir men har endnu ikke fundet løsningen på det. Kan du opfinde den eller fortælle

mig, hvor den findes, er jeg meget interesseret.”

Emnet affald går igen på stort set alle virksomhedens interne GMC-møder. „Måske vi anskaffer et par pressere til pap og plast, der vil reducere antallet af tømninger, da en stor del af en fyldt papcontainer i dag er luft. Vi er bare nødt til at have to pressere, da det tager uger at få lavet en plastballe, men vi samtidig har brug for presseren til pap.”

» **INVESTERINGEN PÅ
800.000 GAV EN ÅRLIG
BESPARELSE PÅ MALING
PÅ 300.000 KRONER**

» **GMC HANDLER
OGSÅ OM GODE
ARBEJDSFORHOLD**

For den miljøbevidste virksomhed handler det også om at påvirke holdningen til at værne om miljøet.

Selv om det ikke mærkes på bundlinjen, om medarbejderne også tænker miljø efter fyraften, er det alligevel noget, som L-tek A/S i Nørager gerne ser som en afledning af det GMC Miljøcertifikat, man fik i 2014.

Det siger direktør Lars Nielsen og peger samtidig på, at medarbejderne også er gode til at bære de private miljøtiltag med ind på arbejdspladsen.

„Det ligger ikke så fjernt at skulle sortere affald på arbejdspladsen, når man er vant til det i hjemmet,“ siger Lars. „Jeg håber, at de positive følger af miljømæssig fokus på arbejdspladsen også bæres med den anden vej, da det handler om meget andet end bundlinje.“

Henstilling til medarbejderne

Når Lars ser de mange tyske øldåser i vejgrøften, undrer han sig over, at der stadig ikke er nogen pantordning på dem. Og når han ser efterlads-

skaber efter Big Mac og cola m.m. i samme grøft, undrer han sig også. „Nogle af dem som smider affald i naturen arbejder givetvis på en miljøbevidst arbejdsplads og glemmer bare alt om miljøet efter fyraften.“

Snakken hen over bordet får Lars til at overveje, om L-tek skal have en „hensigtserklæring“ indføjet i det skriftlige materiale, der løbende arbejdes med i forbindelse med miljøcertifikatet. „En henstilling til medarbejderne om at tænke på miljøet 24/7 er måske en god idé. Det kommer næppe på tale at fyre en medarbejder, der smider øldåser og/eller McDonald's affald i naturen, men vi kan da godt opfordre til generelt at værne om naturen. Jo mindre natursvineri, jo bedre for os alle.“

Kunderne værdsætter miljøtiltag

Det er en følgegevinst af L-teks arbejde med GMC, at medarbejderne får mere fokus på miljøet og større forståelse for at tænke det ind i hverdagen. „Selv om vi ikke er en speciel miljøtung virksomhed, kan og skal vi med 100 ansatte selvfølgelig gøre vores til at værne om miljøet. Alene det at få tingene beskrevet i stedet for at være afhængig af mund til mund gør en stor forskel – og er eksempelvis en rigtig god hjælp ved information til nye medarbejdere.“

Virksomheden var ved erhvervelse af miljøcertifikatet i 2014 ISO 9001 certificeret. „Det administrative var således ikke nyt for os og gjorde det rimelig nemt at opfylde kravene til GMC. Det var et natur-

ligt skridt videre, både i forhold til os selv, men også i forhold til kunderne.“

Uden at det er noget krav, er det bestemt heller ikke nogen ulempe at signalere miljøbevidsthed, når man som L-tek har vindmølleindustrien blandt sine kunder. „Det betyder også noget for store, internationale virksomheder at vide, at vi tænker både miljø og arbejdsmiljø. Man kan sige, at vi nok er kommet lidt i forkøbet med noget, der på sigt bliver et krav fra kunderne.“

En naturlig del af hverdagen

Miljøbevidsthed handler om at se i helheder både når det gælder arbejdsmiljø og minimering af arbejdsulykker – og generelle miljøtiltag. De nye laserskærere er hurtigere og afgiver i modsætning til de gamle ikke varme, men investeringen nødvendiggør andre overvejelser.

„Det er nu til at holde ud om

sommeren, men du kan ikke gemme varmen til om vinteren og må derfor

finde en alternativ varmekilde. Skifter du el-pærer til LED, afgives der også mindre varme. Når du sparer energi, sparer du også penge, men det kan være nødvendigt at bruge nogle af dem et andet sted. Meget griber ind i hinanden, og du kan ikke se på én ting alene.“

På den ikke helt ufarlige arbejdsplads med tunge og skarpe ting, fylder arbejdsmiljø og sikkerhed af gode grunde rigtig meget. „Det er vores arbejdsmiljøudvalg, der arbejder med forebyggelse af arbejdsskader, og på nogle områder er der sammenfald mellem udvalgets arbejde og vores øvrige miljøtiltag.“

I sommerhalvåret kan det være rart med åbne porte for at give varme til medarbejdere. „Men når portene står åbne, må vi også være opmærksomme på, om det for nogle betyder mere træk. Vi anser det dog ikke for en belastning at arbejde med GMC og miljø – men som en naturlig del af hverdagen.“

» VI ER NOK KOMMET
LIDT I FORKØBET MED NO-
GET, DER PÅ SIGT BLIVER
ET KRAV FRA KUNDERNE

MILJØET

KENDER IKKE TIL FYRAFTEN

Et GMC Miljøcertifikat i Auning smitter
positivt af på bilforhandlers afdeling i Randers.

At GMC Miljøcertifikatet er en „Norddjurs-ting“ betyder ikke, at andre ikke også kan få glæde af ordningen. Houlberg & Wittrup A/S i Auning var i 2010 med på det andet hold, som fik certifikatet, og det miljømæssige fokus har bilforhandlerens Randers-afdeling sidenhen også taget ved lære af. „Noget af det, vi gør her i Auning har været med til at sætte gang i tankerne i Randers,“ fortæller afdelingschef Henrik Tychsen. „For to år siden fik vi nyt showroom og kontor, samtidig med at vi også fik lavet ekstra isolering, LED-lys, nyt udsugningsanlæg og mere energirigtige porte. De besluttede sig for at renovere i Randers samtidig med os.“ Udsigten til god forrentning på sigt var en del af motivationen. „Men det er ikke alene økonomien, der motiverer, da vi jo også snakker med Randers om andre gode tiltag i forbindelse med GMC.“

Også rutinerne skal gives videre Henrik fortæller, at man er rigtig glade for at være med i ordningen, og at det har givet en bedre forståelse for miljø og en langt bedre dialog med kommunen. „Kommunen er ikke længere en vagthund, men en samarbejdspartner. Den løbende skærpelse af miljøkravene giver meget bedre mening, når vi samtidig får en bedre forståelse af, hvordan lovgivningen hænger sammen.“

Tilbage i 2010 var Henrik med til at lave virksomhedens miljøpolitik. „Jeg står stadig for det administrative og laver den årlige miljørapport og holder øje med forbrug m.m.“ Det praktiske er uddelegeret til medarbejderne.

Flere ældre mekanikere havde været her i mange år, og det betød flere nye ansigter, da de stoppede. „Vi gør meget ud af, at det som er rutine for nogle også gives videre til de nye medarbejdere. Når vi gennemgår virksomheden med nye medarbejdere, er det miljømæssige lige så væsentligt som det arbejdsmæssige.“ En miljøansvarlig på værkstedet følger op på det og holder øje med, at

» **KOMMUNEN ER IKKE LÆNGERE EN VAGTHUND, MEN EN SAMARBEJDS-PARTNER**

også nye medarbejdere overholder forskrifterne. „Med tiden skal det jo også gerne blive rutine for dem at tænke miljø. Vi er kun 11 medarbejdere, hvor alle har en finger med og vi ikke er stærkere end det svageste led. Og 7-9-13 har vi endnu ikke haft alvorlige uheld hverken miljømæssigt eller arbejdsmæssigt.“

I bilbranchen er der generelt stort fokus på miljøet. Mens stort set alle kunder spørger ind til både benzinøkonomi og grønne afgifter, er det ikke absolut givet, at de altid tænker miljø på samme måde som mekanikeren. „Det er ikke sikkert, at du lige tænker over ikke at parkere din bil på vores græsareal, hvis den spilder olie eller benzin. Det ved mekanikeren og holder øje med det, så bilen i det tilfælde kan flyttes til et andet sted med en spildbakke under.“

En løbende proces

Værkstedet i Auning er op mod 50 år gammelt, og der er stadig ting, der kan forbedres. „Vi afleverer hvert år til marts en miljørapport til kommunen som også indeholder planlagte tiltag.“ Der er ingen krav til omfanget af tiltag, og nogle gange må tidsplanerne revideres. „Persondataforordning og afgiftsomlægninger trækker på ressourcerne, så vi nogle gange er nødt til at revidere tidsplanen. Men det handler om udsættelse – ikke om skrinlægning.“

Tiltagene skal også give mening, og er man i mål med det hele, er det OK at skrive det i rapporten. „Men der er vi endnu ikke. Det er

» **VI GØR MEGET UD AF, AT DET SOM ER RUTINE FOR NOGLE OGSÅ GIVES VIDERE TIL DE NYE MED-ARBEJDERE**

en løbende proces, og næste planlagte tiltag er udskiftning af belysningen på værkstedet i løbet af 2019.“

I tiden med GMC er der skiftet fra oliefyr til fjernvarme. „En lang række tanker og tiltag bunder i certifikatet, og vi stopper ikke nødvendigvis ved fjernvarme. Solceller på taget er en mulighed, og hvem ved om en varmepumpe måske en dag afløser fjernvarmen.“

GMC HAR SMITTET I NABOBYEN

Afdelingschef Henrik Tychsen, Houlberg & Wittrup A/S

Otte virksomheder har ved en sammenkomst fået fornyet deres bevis på, at de arbejder konsekvent med miljøledelse. Den gav samtidig et godt indblik i en af virksomhedernes udbytte af arbejdet og rosende ord fra Norddjurs' borgmester.

„Vi har været med næsten helt fra starten og modtog i 2001 GMC Miljøcertifikatet for første gang,” fortæller ejerleder Ulrik Sinding fra Djurslands Kloakservice ApS, der i dag har overladt styringen af virksomhedens miljøarbejde til miljøansvarlig Sabrina Due Sinding.

Betingelse for at give tilbud
Ulrik har fokus på, at miljøarbejdet både har en intern og en ekstern effekt. „Vi løser en del opgaver for en række store virksomheder som for eksempel Arla og inden for kraftværksindustrien, og her er det meget ofte en betingelse for overhovedet at få lov til at give pris på opgaverne, at vi kan dokumentere, at vi kvalitetssikrer vores miljøarbejde.” Han forklarer

videre, at GMC Miljøcertifikatet ofte vurderes ligeså fint og opfylder samme krav som en egentlig ISO certificering, der er meget dyrere at få i hus.

„Andre gange er det bare et ekstra plus for kunden, at vi kan dokumentere vores miljøkvalitet.” Det daglige miljøarbejde varetages af en intern gruppe på fem medarbejdere under ledelse af Sabrina, og de mødes fire til fem gange om året.

Besparelser og genanvendelse
Med en anseelig vognpark har

Djurslands Kloakservice et naturligt behov for optimering af brændstof-forbruget. „Vi fører ikke alene statistik

over vores forbrug af diesel, men også af vores andre

forbrugsstoffer, ligesom vi har lavet faste rutiner for rengøring,”

fortsætter han og pointerer, at medarbejderne i høj grad involveres i processen. „Vi tager billeder af både godt og dårligt og har erfaring for, at det er en god måde at få rettet op på ting, der kan gøres bedre.”

„Vi forbruger årligt to-tre km sugerør til vores slamsugere. Et hint til en i miljøgruppen fik os til at se, at de slidte slanger kunne få et ekstra nyt liv i vores mammut-sugere, der suger tørstoffer som for eksempel byggeaffald. På grund af de opståede utætheder tager de luft ind og hjælper derved med at suges materialet bedre. Til gengæld er de bagefter totalt slidt op og helt færdige.”

Firmaets køretøjer er også gået over til at anvende nedbrydeligt bio-hydraulikolie og så indgår det endeligt i planerne, at belaste miljøet mindst muligt. „Vi bruger i høj grad regnvand til at spule med og med de erfaringer, indgår det i vores miljøplan, at komme op på at bruge mindst 95% regnvand.”

Stolt borgmester
Det er Norddjurs Kommune, der står bag miljøledelsessystemet GMC Miljøcertifikat, og borgmester Jan Petersen var ved uddelingen af fornyelserne meget tilfreds med virksomhedernes indsats. „Jeg er stolt af, at I på frivillig basis går helt i front, og er med til at forbedre og

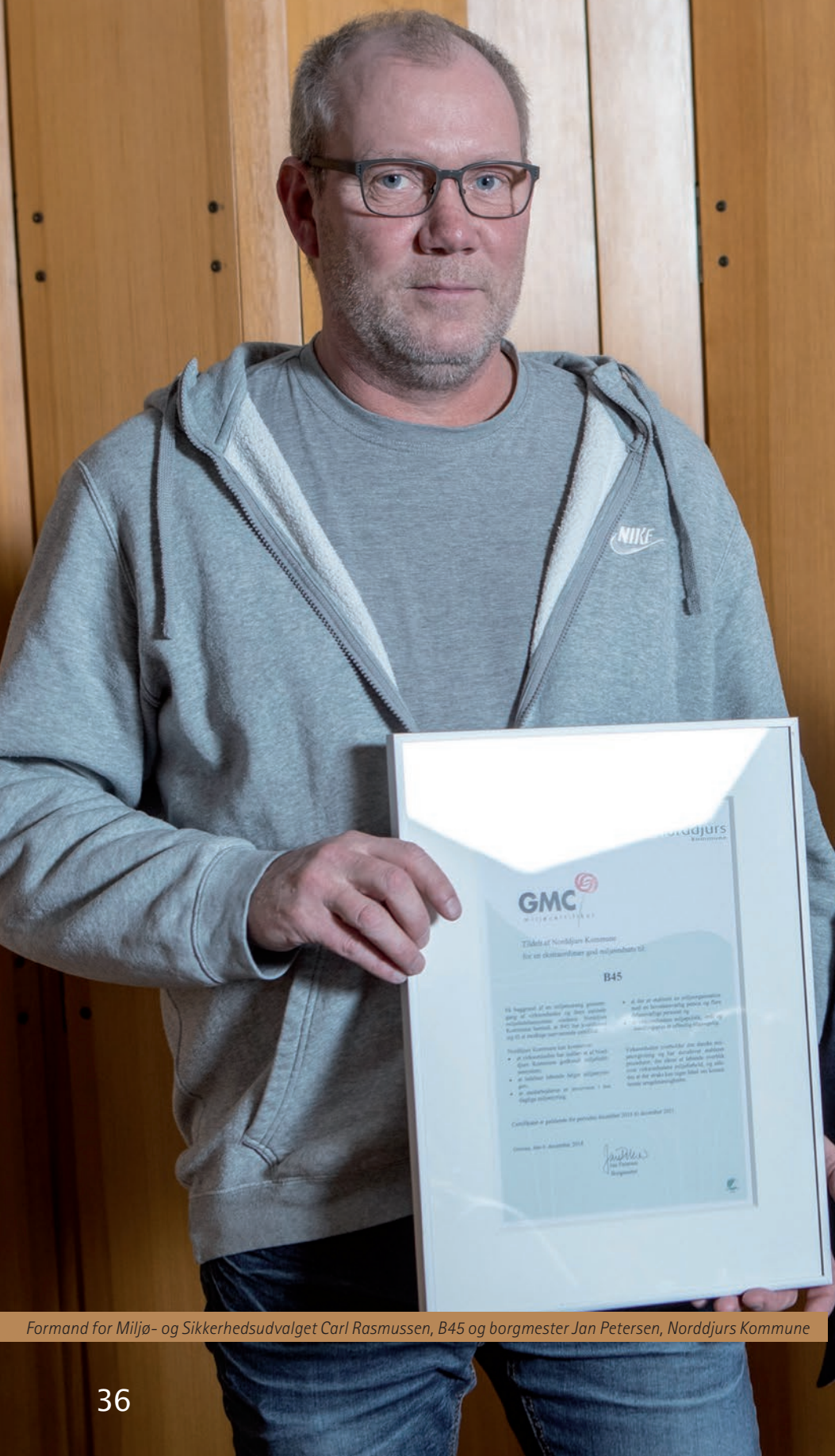
lægge retningslinjerne for miljøet i kommunen,” sagde han og pegede på, at modellen har fundet sin form siden introduktionen i 2000.

„Det er en anden form for miljøtilsyn, der er baseret på virksomhedernes egenkontrol udført af virksomhedernes miljøgrupper – som en positiv og konstruktiv tilgang til at forbedre miljøet i kommunen. Modellen er også fleksibel, og er senest tilpasset den nye lov om gennemførelse af miljøtilsyn.”

Til slut fandt han det glædeligt, at certifikatet også passer godt ind i kommunens klima tiltag. „Det er positivt, at GMC virksomhederne i dag kan dokumentere opnåede ressourcebesparelser, blandt andet i form af energibesparelser som dermed også er reduktioner i CO2.”

GMC MILJØCERTIFIKAT DOKUMENTERER MILJØARBEJDE

CERTIFICERING TVANG OS TIL AT **FÅ STYR PÅ DET**

Arbejdet med at blive GMC certificeret har for Boligselskabet B45 betydet, at det på tre år er lykkedes, at skabe en naturlig kultur med at indtænke miljø og ressourceforbrug i dagligdagen.

Selv om der ikke er krav om miljøtilsyn eller anden udefrakommende kontrol, valgte B45 for år tilbage frivilligt at starte processen med at kvalitetssikre deres miljøarbejde.

„Vi ønskede at sætte fokus på vores arbejds-gange, så vi fik skabt nye rutiner omkring forbruget af for eksempel kemikalier og energi,” fortæller driftschef Bjarne Bøhl Pedersen, B45.

Markante besparelser

„Hele idéen var at ændre kulturen, så bæredygtighed og grøn omstilling ligger implicit i dagligdagen, og ikke længere opfattes som noget bøvlet ekstraarbejde. Med certificeringen blev vi tvunget til at få styr på det. Og det er i høj grad lykkedes for os, blandt andet fordi GMC systemet er lagt an på en meget jordnær og lavpraktisk måde.”

Bjarne vurderer, at selv om der er investeret over 2 mio. kr., alene i automatisk overvågning af forbruget i alle deres ejendomme over de sidste to år, så er det en rigtig god forretning. „Udskiftning af alle udendørs pærer er en af de lavest hængende frugter, vi har plukket,” fortsætter Bjarne og peger på, at mange andre tiltag er mere gennemgribende. „Når vi igangsætter større renoveringsopgaver i afdelingerne, indtænker vi samtidig løsninger, der reducerer energiforbruget væsentligt. På Anholt sløjfede vi alle oliefyr og opsatte varmepumper, der forsynes med strøm direkte fra havmølleparken.”

Dele-domicil sparer

Også det interne energiforbrug er der kigget på. „Vores traktorer kørte to km på en liter brændstof. De fleste har vi derfor skiftet ud med små servicebiler, og vi har netop fået den første eldrevne bil leveret.” En væsentlig grund til, at B45's service-folk er flyttet sammen med Beredskab og Sikkerhed i deres lokaler i Grenaa, er at udnytte ressourcerne sammen. „Deres lokaler stod opvarmet i forvejen og vi deles om en lang række faciliteter, blandt andet en fælles miljøgodkendt vaskeplads, vi ellers selv skulle have etableret.”

Hjælp til samlet klimamål

Ikke mindst de større renoveringer med energioptimering af selskabets boliger bidrager positivt. „Det er klart, at vi med 1.500 boenheder fylder meget i kommunens samlede energiregnskab,” slår han fast. „Ved at reducere forbruget bidrager vi til, at kommunen kan nå deres klimamål.” „Det har haft stor betydning for os at få hjælp til at organisere arbejdet, for det kan være lidt svært selv at komme i gang.” I dag har B45 organiseret arbejdet i et internt Miljø- og Sikkerhedsudvalg. „Der er naturligvis også en god signålværdi i, at vi har certifikatet, for det viser både internt og eksternt, at vi tager miljøansvaret alvorligt og kan dokumentere det,” runder Bjarne af.

» BÆREDYGTIGHED OG GRØN OMSTILLING LIGGER NU IMPLICIT I DAGLIGDAGEN

» VI BIDRAGER TIL, AT KOMMUNEN KAN NÅ DERES KLIMAMÅL

Politiet i Grenaa blev i bogstaveligste forstand kolde om fødderne da nabo gav miljøet en hjælpende hånd.

Fornæs ApS i Grenaa hugger skibe op og har gennem årene gjort en stor indsats for at miljøoptimere det tunge arbejde med skibene. GMC Miljøcertifikatet i 2016 og det efterfølgende arbejde med miljøforbedringer gav også øget fokus på en lang række andre områder med mulighed for at tilgodese miljøet. En af dem var handsketørring. En el-drevet installering taget fra et skib gjorde det ellers rigtig godt.

„Men vi fik øje på, at det kostede 18 kroner i timen at tørre handsker

i værkstedet,” fortæller salgschef og medejer af Fornæs ApS, Keld Kokholm. „En enkelt nattetørring kostede næsten som nye handsker til alle.” Det var bedre at bruge fjernvarme, og derfor blev el-tørringen erstattet af tre radiatorer – de to af dem var også genbrug fra et skib.

Radiatorerne var med ventil, og nogle gange blev der skruet ned for varmen og nogle gange op. En dag bankede en mand

fra fjernvarmeværket på døren.

„Politiet i nabohuset frøs, når vi tørrede handsker og skruede helt op

» EN ENKELT
NATTETØRRING KOSTEDE
NÆSTEN SOM NYE
HANDSKER TIL ALLE

MILJØINDSATS

GAV POLITIET KOLDE FØDDER

for varmen, så vi måtte bygge noget styring på.”

Gennemgangen af elforbruget betyder, at el-udgiften er reduceret fra 60.000 kroner årligt til nu cirka 30.000 kroner. En stor del af besparelsen kommer fra handsketørringen. En merudgift til fjernvarmen på 2.000 kroner betyder en samlet årlig besparelse på 28.000 kroner.

Værktøjer giver bedre overblik

„Siden GMC certificeringen i 2016 ser vi med nye øjne på mange ting, og vi har fået en række værktøjer til et bedre overblik over produktionsomkostninger. Rigtig mange tiltag tjener sig hjem.” I samme åndedrag

roses Keld sam-

arbejdet med kommunen. Ved certificeringen er der også en miljøkonsulent med inde over. „Vi ved nu, at det ofte også er rentabelt at få kigget på miljøtiltag.” Vi har flere lokationer i Grenaa, og der er arbejdet med mange forskellige forbedringer. „Vi har skiftet alle cirkulationspumper til varmeanlægget, og i kantinen har vi efterisolaret og fået fuld varmeautomatik.”

Keld skønner, at udgiften til opsætning af sensorer og udskiftning af alt lys til LED er tjent hjem allerede efter et halvt år. „Vi har købt en ny hal og har i denne uge

sat LED lys for 25.000 kroner op. Da vi ikke bruger hallen så meget, skal besparelsen ses over en længere periode. Men LED skal ikke skiftes nær så tit, og at du undgår besværet med at skifte, når hallen er fyldt op, er også en gevinst.”

Ingen havde tænkt på el-biler

Mellem havnen og den nærliggende lokation – og

rundt på havnen – blev der tidligere kørt masser af småture i dieselbiler. „Vi havde ganske enkelt slet ikke tænkt på el-biler men har nu købt tre brugte af slagsen. De er simpelthen perfekte til vores behov med mange korte ture. To år – så har besparelsen dækket investeringen i en el-bil kontra forbrug/omkostningerne på en diesel bil.” Gas- og dieseltrucks til indendørs brug i de store haller er også fortid. „Nu kører de også på el. Selv om forrentningen af en el-truck til 300.000 kroner trækker længere ud, er det alligevel langt bedre.”

Keld sidder med i miljø- og arbejds miljøgruppen. Det samme gør indehaver Kresten Hjelm og kontorleder Hanne Præst. Mere end halvdelen af de tyve medarbejdere er polakker, og en af dem er også blandt gruppens seks medlemmer.

For Hanne er de to mapper med dokumentationen blevet et nyttigt arbejdsredskab. „I begyndelsen troede jeg ikke, at jeg ville komme til at bruge det så meget, som jeg gør nu. Der står jo alt i dem. Og når vi nu løbende tjekker nøgletal, går der eksempelvis ikke flere år, før du opdager et sprunget vandværk.”

Inddragelsen af medarbejderne har hun kun lovord for. „Det vi har lært allermest af er, hvor godt det er, at alle får et medansvar og virkelig føler, at det handler om andet og mere end noget, de bare finder på inde på kontoret.”

» VI VED NU, AT DET
OFTE OGSÅ ER RENTABELT
AT FÅ KIGGET PÅ
MILJØTILTAG

Kontorleder Hanne Præst, salgschef og medejer Keld Kokholm og indehaver Kresten Hjelm, Fornæs ApS

„Vi var med på det første hold for 20 år siden,” fortæller direktør i Grenaa Motorfabrik Ebbe Sørensen. Konceptet blev udviklet i 1999 af den daværende Grenaa Kommune på initiativ af og i samarbejde med tre de virksomheder Grenaa Motorfabrik, Malerfirma Andreassen og Gerner Petersen & Sønner.

Han sad ikke selv i direktørstolen dengang, men da han kom til, valgte han, at de skulle fastholde certifikatet, fordi det giver mening på alle parametre, forklarer han.

„Vi har fået øje på en lang række forhold, der kunne forbedres – det gælder blandt andet styring af vand- og strømforbrug samt et helt nyt ventilationssystem på fabrikken. Miljøgennemgangen har kun ført positive ting med sig,” fortæller han.

Nyt ventilationssystem

Øverst oppe under loftet på fabrikken sidder en stor ventilations-slange. Den var der ikke for 7-8 år siden, fortæller Ebbe.

„En af vores opfølgninger viste, at der var rigtig dårlig luft herinde, og det påvirkede de ansatte,” siger han og peger op i loftet.

„Så fik vi implementeret et luftskiftesystem, der gav os et meget bedre klima herinde på fabrikken. Det kunne vi måle på

medarbejdernes effektivitet, da alle kunne mærke en stor forskel, efter vi fik det.”

Det er ikke nødvendigvis synlige ting, miljøgennemgangen peger på, det kan også være gamle vaner.

„Vi blev blandt andet gjort opmærksom på, at der kunne foretages en stor oprydning i de kemikalier, vi

brugte på det tidspunkt. Vi skrottede 2/3 af det, vi havde, fordi vi ikke havde brug for det. Det var bare blevet en vane, at de var der, så vi tænkte ikke over det.”

Nem dokumentation

Udover at gennemgangen og opfølgningerne giver gode resultater, så er det også nemt at finde papirerne i skuffen og vise dem frem.

„Når nogen spørger ind til dokumentation af miljøarbejdet, eksempelvis kunder og internationale organisationer, så slipper vi for at svare på en masse spørgsmål, for vi sender dem bare en kopi af certifikatet. Det kan også være Arbejdstilsynet, der dukker op, så bliver de altid positive, når vi tager mappen frem,” siger han og fortsætter: „Det gør det meget lettere for os.”

GMC Certifikatet har også været med til at give store besvarelser over de 20 år.

„Vi gik ind i det med en idé og forventning om, at det ville koste lidt, men helt overordnet set, så har det faktisk været med til at give en lang række besparelser, fordi vi har sparet på vand, strøm og indkøb, og medarbejdernes trivsel er blevet bedre,” siger han og påpeger, at fornyelsen af certifikatet hvert tredje år ikke er besværlig, men hurtigt bliver en del af rutinen.

Samarbejde med kommunen

Grenaa Motorfabrik vil anbefale andre at få det lokale miljø-stempel.

„De første år, er der helt klart større projekter, som virksomheden skal rette op på. Her fik vi jo både kigget på vand, lys, isolering og vores brug af kemikalier. Men når det så er rettet ind, så er det primært opfølgninger og vedligeholdelse, det handler om for os,” siger han.

Grenaa Motorfabriks miljøpolitik og nye mål for de næste tre år er netop blevet sendt ind til godkendelse ved kom-

munen, og de består nærmest kun af opfølgninger.

„Opfølgning er jo super kedeligt, men det er nødvendigt, og så har vi fået et

meget bedre samarbejde med kommunen,” fortæller han.

„Vi ser dem mere som samarbejdspartnere end kontrollanter, som vi gjorde tidligere. Vi bruger dem, når vi har spørgsmål og får gode svar retur. Så vi satser på 20 års samarbejde mere,” afslutter han.

Grenaa Motorfabrik har kunnet pynte sig med GMC

Miljøcertifikatet i 20 år. Den forhenværende direktør meldte

dem til, og nuværende direktør Ebbe Sørensen valgte, at køre

videre med det, fordi det giver meningsfulde forbedringer.

20 ÅR MED GMC MILJØCERTIFIKAT

Direktør Ebbe Sørensen, Grenaa Motorfabrik

Hos Grenaa Hydraulik er indsatsen for miljøoptimering i virksomheden så indarbejdet, at det i dag naturligt resulterer i udvikling af nye løsninger til en stor del af virksomhedens kunder.

Direktør Frederik Høgh Brandstrup ser det som en sidegevinst ved arbejdet med miljø internt i virksomheden, at han og teamet nu kan bruge krudt på at energioptimere for kunderne. „Det er det fremadrettede,” forklarer han. „Vi tilbyder energioptimale løsninger for kunderne. Fabrikkerne har i mange år haft fokus på sikkerhedsoptimering og på at minimere driftstop og nedetid. Færre og færre hænder skal producere mere og mere, men nu kan citronen ikke presses ret meget mere på det område.” Der står industrien ifølge Frederik i dag. „Det, de så kan gøre bedre, er energioptimering, og her kan vi hjælpe.”

Han har lige haft nogle medarbejdere på kursus, og han tilbyder allerede i dag forskellige energioptimeringsløsninger inden for det her segment.

Frekvensomformere til hydraulikstationerne

Arbejdet på at minimere tomgangsforbruget i industrien er i fokus hos Frederik. De færreste maskiner skal bruge fuld energi konstant. Til forskellige frekvenser er der forskellige energibehov, men producenterne dimensionerer altid maskinen til det størst mulige energiforbrug. Konsekvensen er ofte, at maskinen i drift smadrer alt, hvad der hedder energioptimering. For at gøre maskinerne så billige som muligt, bruger mange producenter billige og ikke særlig energieffektive komponenter, som f.eks. motorer, pumper eller styring. Så bliver produktet billigt, men bruger for meget energi, forklarer Frederik. „Bagefter kommer vi og optimerer på maskinerne. Dem, vi selv leverer, energioptimerer vi fra starten, hvis kunden ellers kan se idéen i det. Færre faktiske driftstimer betyder større serviceintervaller. Det giver kunden mere kontrol, mindre energiforbrug og længere holdbarhed på maskinerne. Derfor giver vores indsats samtidig større kundetilknytning.”

Miljøarbejdet inhouse

Grenaa Hydraulik har arbejdet med GMC, Grønt Miljø Certifikat, i mange

år. Det kører på rutinen nu, forklarer Frederik. „Vi var blandt de første til affaldssortering, fordi vi har med olieprodukter at gøre. Vi har en miljøgruppe, der mødes fire gange om året og tjekker op på, at vi gør, som vi skal. Kernen i miljøarbejdet er vedligehold af rutinerne,” siger han og fortsætter:

„Min svigermor siger, at man ikke skal gøre rent, man skal holde rent. Det gælder også, når vi snakker om miljø og affaldssortering. Hvis du har sorteret affaldet, inden du kommer til genbrugsstationen, er det meget nemmere at komme af med det.”

Da virksomheden implementerede miljøarbejdet i Aarhusafdelingen for nogle år siden, var det meget nemt at kopiere rutinerne med de forskellige

produkter. Samtidig er Aarhusafdelingen underlagt miljøgruppen i Grenaa, så det betyder ifølge Frederik ikke meget ekstra arbejde i dag.

Assisterer ved uheld

Frederik fortæller, at hans folk dagligt er ude på opgaver, hvor de skal tage stilling til miljøproblemstillinger, når der f.eks.

sker uheld på vejene eller i produktionen. Det skal håndteres med respekt for miljøet.

„Mange gange kan vi guide kunden til selv at håndtere opgaven miljømæssigt forsvarligt. Bioolie bliver f.eks. brugt mere og mere i vores branche. Det må ikke blandes med almindelig olie, så bliver det til grød. Der skal vi virkelig være opmærksomme.”

GMC vinder opgaver

Grenaa Hydraulik ligger altid en kopi af GMC-certifikatet ved, når de byder på opgaver i udbud, uddyber Frederik. „Vi har

konkret brugt GMC-certifikatet til at vinde to udbud i Aarhus på point, hvor det ikke kun handlede om laveste pris. Vi kom med en grøn smiley i arbejdsmiljø, og vi havde en uvildig ekstern instans, der havde blåstemplet os, nemlig Norddjurs Kommune. Der vandt vi begge gange udbuddet, selvom vi ikke var billigst.”

Ikke behov for andre certificeringer

Frederik vurderer, at de store certificeringer er for voldsomme for virksomhe-

den. „GMC passer os rigtig fint. Vi bruger ikke mange timer på årsbasis på miljøarbejdet, fordi rutinerne er der i dag. Det handler om at få sat dem i system og få gjort lokalerne nemmere at vedligeholde og sikre i forhold til miljøet. Vi evaluerer hvert år på vores miljø-nøgletal for elforbrug, vandforbrug, tons på olieudskilleren, spildolie, dieselforbrug til biler og fyringsolie. På den måde har vi altid snor i udviklingen,” slutter han.

MILJØARBEJDE

BETYDER NYE OPGAVER FOR KUNDERNE

For International Furniture A/S i Ørum er GMC Miljøcertifikatet en væsentlig brik i deres samlede indsats for at optimere og systematisere deres arbejde med at blive så bæredygtige og miljøbevidste som muligt.

VI SKAL OPFØRE OS ORDENTLIGT

Direktør Henrik Bøgild Nielsen, International Furniture A/S

Selv om det er fem år siden virksomheden, der får produceret og forhandler møbler til institutioner i Europa, fik papir på deres systematiske miljøfokus, havde de allerede dengang konstateret, at en målrettet kurs mod højere – og ikke mindst dokumenteret – miljøbevidsthed, var vejen frem.

„Vores miljørejse startede inden vi fik GMC Miljøcertifikatet. Det skete helt konkret i forbindelse med et større offentligt udbud til Forsvarsministeriet,” husker direktør Henrik Bøgild Nielsen, der siden overtagelsen af virksomheden i 2006 har fået den til at gro fra tre til 15 ansatte. „Vi skulle stå inde for, at en af vores konference stole levede op til en specifik EU standard. Og det gjorde den. Senere i forløbet skulle vi så dokumentere det, ved at få dem testet. Det var ikke helt gratis,” fortæller han med et skævt smil.

Opkvalificering af lovbæfalet egenkontrol

Den proces fik Henrik til at se nødvendigheden i, at få indført et kvalitetssikringssystem som rummede miljøledelsen. „Vi var i forvejen i dialog med kommunen om vores miljøforhold og oplevede, at vi med en certificering kunne gøre mange ting rigtigt ved at sætte tingene i system.” Henrik fortæller også, at han og hans medarbejdere er meget tilfredse med den måde kommunens miljømedarbejdere håndterer deres opgave, som også omfatter lovpligtigt tilsyn. „De kommer ikke ud som politibetjente, men møder os med gode idéer og rådgiver os positivt.”

» DE KOMMER IKKE UD SOM POLITIBETJENTE, MEN MØDER OS MED GODE IDÉER OG RÅDGIVER OS POSITIVT

dygtighed. „Det er blevet en del af vores DNA og er formuleret både i vores vision, mission og værdigrundlag. Derudover har vi klare spilleregler med vores underleverandører, der betyder, at de også lever op til vores værdier.”

Vigtigt at bevare troværdigheden

I begyndelsen var det især de lavesthængende frugter, der blev plukket. „Vi er som de fleste andre lokale virksomheder meget omkostningsbevidste, så vi startede med at erstatte dyr opvarmning med varmepumper og etablere LED belysning og den slags,” erindrer Henrik. I forbindelse med en større udvidelse af de fysiske rammer, blev bæredygtighed tænkt ind fra starten. „Der er solceller på taget og selv om de økonomiske rammebetingelser medfører, at de koster os penge, betyder det alligevel, at vi er miljøvenlige.” Henrik ved godt, det kan lyde lidt helligt. „Det kan være rigtig nemt, at have de rigtige holdninger, når du har råd, men for os er det vigtigt at bevare troværdigheden om vores grønne intentioner.”

I andre tilfælde har det også haft uventede kontante fordele. „I forbindelse med gennemgang af vores forsikringer, der i forvejen var forhandlet til et fint niveau, fik vi 20% nedslag, fordi vores GMC certificering dokumenterer, at vi har styr på tingene.”

Samtidig med certificeringen etablerede Henrik en professionel bestyrelse, med stærke kompetencer inden for bære-

Stolte medarbejdere

Ud over GMC er virksomheden i 2017 blevet FSC certificeret. „Vi arbejder hårdt på, at de fleste af vores varer, der er produceret af træ, bliver tilgængelige som FSC certificerede i fremtiden, ligesom vi er medlem af UN Global Compact.”

Henrik er meget opmærksom på at bruge det bæredygtige mindset i sin kommunikation. „Vores hjemmeside gør meget ud af at fortælle vores historie og forklare, hvad vi står for.” Han forklarer, at der er blevet lagt mærke til at de er helt med i front på området. „Jeg var sammen med min bestyrelsesformand inviteret til at holde et oplæg hos Dansk Industri om vores måde at blive bæredygtige på. Og flere af vores medarbejdere har klart tilkendegivet, at de er stolte af, at arbejde et sted, der udviser stor miljømæssig ansvarlighed. Det bliver lige pludseligt meget synligt, når vi i dag kun har den mængde restaffald om ugen, der kan være i en bærepose – resten er sorteret til genanvendelse.”

Netop det at gøre tingene håndgribelige og synlige er Henrik optaget af. „Jo mere vi bruger det og taler om det og ikke bare lægger det i skuffen, jo bedre resultater får vi.”

Næste projekt for Henrik og International Furniture er at få det første danske Svanemærke for et møbel – en Care plejestol med hejs, der designes og produceres i et joint venture med en underleverandør.

» JO MERE VI BRUGER DET OG TALER OM DET OG IKKE BARE LÆGGER DET I SKUFFEN, JO BEDRE RESULTATER FÅR VI

DET HAR SKABT FORSTÅELSE OG HAFT POSITIV VIRKNING

Hos Ålsrode Smede- & Maskinfabrik A/S bruger de aktivt GMC Miljøcertifikatet i deres miljøarbejde, og det har været med til at skabe en god og ansvarsfuld kultur blandt medarbejderne.

Jern- og metalvirksomheden fik sit første GMC miljøcertifikat i 2002, og det har siden været med til at sætte dagsordenen for miljøarbejdet. „Det har været en langsigtet proces gennem alle årene, og vi har vores egen miljøorganisation med seks medlemmer, der mødes fast fire gange

om året,“ forklarer ejerleder Brian Basse. „Jeg er selv med i gruppen, der også består af både teamledere og nogle af de folk på gulvet, der skal være med til at føre tingene ud i livet.“

Det skal være nemt

Et af fokusområderne er håndtering af affald. „Det skal være let at sortere affaldet på en både miljømæssig og økonomisk attraktiv måde,“ fortsætter Brian. „Det skal bare være noget, man gør, og ikke noget, man skal tænke over til hverdag.“ Derfor er der placeret relevante opsamlingsbeholdere tæt på de steder, hvor affaldet genereres og der følges dagligt op på, at tingene fungerer.

„Vi presser selv vores papaffald og får derved en økonomisk ge-

vinst.“ På samme måde sorteres de forskellige metalrester op, så de er nemmest at genanvende, og derved får størst værdi. „Delt rigtigt op får vi den bedste pris for vores metalrester, og god sortering neutraliserer eller minimerer også afgiften på meget af vores andet affald.“

Energiforbruget reduceret

Da virksomheden i 2000 flyttede fra Aalsrode til Grenaa, var der installeret fjernvarme i den oprindelige produktionshal. „Vi overvejede at sætte et flisfyr op i stedet for,“ husker Brian, der i dag er meget glad for, at de i stedet ændrede og udbyggede fjernvarmeanlægget, i takt med at virksomheden er vokset. „De nye haller er fra starten både godt isoleret og lofterne er forsynet med radiatorer, der afgiver strålevarme.“

Det betyder, at lokalerne hele tiden har den rigtige temperatur, og at bygning og inventar holder godt på varmen.

Den gamle er hal er blevet efterisoleret, og der holdes løbende øje med forbruget. „Vi fører detaljeret regnskab over alle bygningerne og har også opsat LED belysning de fleste steder. Alene i år, har vi sat 100 nye lamper op, og de er tjent hjem på tre til fire år.“

Orden er også miljø

Brian fortæller, at han oprindeligt troede, han kunne bruge miljøcertificeringen overfor kunderne som

et salgsparameter. „Det har ingen direkte effekt, for de kigger ikke den vej. De er ligeglade med, om vi smider affaldet over hækken, for der fokuseres i stigende grad på prisen.“ Indirekte har det dog en god virkning på kunderne. „Mange af vores potentielle kunder kommer på besøg her, og vi er af miljø- og sikkerhedsmæssige grunde meget omhyggelige med at holde orden, og det lægger de positivt mærke til.“ For som Brian siger: „Et rent værksted giver et rent produkt.“

Medarbejdernes bevidsthed om miljøarbejdet har også gjort det lettere, når de arbejder ude hos kunderne. „Her er det deres krav og retningslinier, der gælder, og de kan i nogle tilfælde være skrappe end vores. Men folkene har kulturen med sig og er vant til, at skulle overholde både miljø- og sikkerhedsforskrifter.“

Systemet har skabt forståelse og haft positiv virkning. „Det er blevet godt, vores folk er generelt blevet gode, og de bliver bedre og bedre,“ rundter Brian af.

» VI BRUGER I HØJ GRAD
REGNVAND TIL AT SPULE MED

» VI BRUGER IKKE MANGE
TIMER PÅ ÅRSBASIS PÅ
MILJØARBEJDET, FORDI
RUTINERNE ER DER I DAG

» VI BLEV RET
OVERRASKEDE OVER,
HVORDAN VORES FORBRUG
VAR FORDELT

» I FORHOLD TIL ISO
STANDARDE ER DET HER
MEGET NEMT AT GÅ TIL

» VI VED NU, AT DET OFTE
OGSÅ ER RENTABELT AT FÅ
KIGGET PÅ MILJØTILTAG

» VI SLIPPER FOR AT SVARE
PÅ EN MASSE SPØRGSMÅL,
FOR VI SENDER DEM BARE EN
KOPI AF CERTIFIKATET

» DET SKAL BARE VÆRE
NOGET, MAN GØR, OG IKKE
NOGET, MAN SKAL TÆNKE
OVER TIL HVERDAG

» VI HAR HOLDT 6-7 MØDER,
DET HAR VÆRET NOGLE
INSPIRERENDE OG LÆRERIGE
Oplevelser

» SAMARBEJDET MED
KOMMUNEN HAR VÆRET
RIGTIG GODT

» NÅR VI BLIVER HOLDT
OP PÅ DET, ER VI OGSÅ MERE
OPMÆRKSOMME PÅ AT
ANALYSERE TALLENE

» DE KOMMER IKKE UD
SOM POLITIBETJENTE, MEN
MØDER OS MED GODE IDÉER
OG RÅDGIVER OS POSITIVT

» VI ER NOK KOMMET LIDT
I FORKØBET MED NOGET, DER
PÅ SIGT BLIVER ET KRAV FRA
KUNDERNE

» KOMMUNEN ER
IKKE LÆNGERE EN
VAGTHUND, MEN EN
SAMARBEJDSPARTNER

» BÆREDYGTIGHED OG
GRØN OMSTILLING LIGGER
NU IMPLICIT I DAGLIGDAGEN

» I NOGLE TILFÆLDE
HAR CERTIFIKATET POSITIV
BETYDNING FOR NYE
KUNDERS VALG AF OS

» VI HAR FÅET STYR PÅ
VORES FORBRUG OG VORES
AFFALD

» DET ER GODT AT FÅ TÆNKT
NOGLE TANKER OM FREMTIDEN,
SOM VI MÅSKE IKKE SELV
HAVDE FUNDET PÅ AT TÆNKE

» DE UNGE VOKSER OP MED
AT SKULLE SORTERE AFFALD,
SLUKKE LYS OG TJEKKE, AT
INGEN TOILETTER LØBER

» GMC HANDLER OGSÅ OM
GODE ARBEJDSFORHOLD

» HELT OVERORDNET SET,
SÅ HAR DET FAKTISK VÆRET
MED TIL AT GIVE EN LANG
RÆKKE BESPARELSER

» DET GÅR IKKE UDEN
MEDARBEJDERNES
ENGAGEMENT